

Sygn. akt: I C 115/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Hanna Woźniak
Protokolant:	sekr. sądowy Jagoda Mazur

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2016 r. w Wąbrzeźnie

sprawy z powództwa Z. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa – (...)w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo,
2. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie na rzecz adwokata W. I. kwotę 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote brutto tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej Z. Z. z urzędu.

Sędzia SR

Hanna Woźniak

Sygn. akt I C 115/15

UZASADNIENIE

W dniu 25 listopada 2014r. powód Z. Z.skierował do Sądu pozew przeciwko (...) (...)w W.o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w T. z dnia 16 lipca 1999r. sygn. akt (...) (...), nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w T. z dnia 14 stycznia 1994r. sygn. akt (...) (...)zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 27 lipca 1999r. i wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 19 września 2007r. sygn. akt (...) (...), (...) (...), wnosząc jednocześnie o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych. Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, iż w oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy jest w stosunku do niego prowadzona egzekucja komornicza, natomiast zobowiązanie nim objęte uważa za nieaktualne, ponieważ zawiera szereg błędów formalnoprawnych, w tym jest przedawnione. Ponadto powód podniósł zarzut, że nie został powiadomiony o toczącym się postępowaniu w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, o którym uzyskał informację dopiero od komornika sądowego (k.2-3).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na brak zdolności sądowej, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200zł, tj. w podwójnej wysokości stawki minimalnej. Pozwany podał, że dłużnik nie musiał być informowany

przez Sąd o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, a należności dochodzone od niego nie uległy przedawnieniu. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany podał, że na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1990r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy, wierzytelność po zlikwidowanym (...)w likwidacji przejęta została przez (...), reprezentowanego przez (...) w C.protokołem zdawczo-odbiorczym w dniu 26 czerwca 2002r. Następnie zgodnie z ustawą z dnia 16 marca 2012r. o likwidacji delegatur terenowych ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, z dniem 30 kwietnia 2012r. została zlikwidowana delegatura (...)w C.. Ustawą tą zmieniono także ustawę z 8 sierpnia 1996r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa. Zadania określone w art. 7b ust. 1 w/w ustawy, z zakresu wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, należące dotychczas do kompetencji ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, a wykonywane w jego imieniu przez dyrektora (...)w C., realizuje obecnie Wojewoda (...), który wstąpił w miejsce dotychczasowego wierzyciela. Ponadto pozwany wskazał, że w dniu 14 stycznia 1994r. Sąd Rejonowy w T. Wydział V Gospodarczy w sprawie (...) (...)wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał pozwanemu Z. Z.zapłacić na rzecz powoda (...)w likwidacji w W.kwotę 56.019,84 złotych (po denominacji) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.743,30 zł (po denominacji) tytułem zwrotu kosztów procesu. Po uprawomocnieniu się wskazanego nakazu zapłaty, postanowieniem Sądu z dnia 06 czerwca 1994r. została mu nadana klauzula wykonalności. Na wniosek wierzyciela z dnia 20 lipca 1994r. Komornik przy Sądzie Rejonowym w W. M. B.wszczął postępowanie egzekucyjne Km (...)przeciwko dłużnikowi Z. Z., która postanowieniem z dnia 22 maja 1996r. została umorzona. W dniu 17 czerwca 1998r. wierzyciel wystąpił do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie z dwoma wnioskami o wpis hipotek przymusowych na nieruchomościach dłużnika oznaczonych numerami ksiąg wieczystych KW Nr: (...), (...), żądając wpisania odpowiednio kwot 27.763,14 zł oraz 30.000 zł. Zawiadomieniami z dnia 31 lipca 1998r. Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie poinformował wierzyciela o wpisaniu przedmiotowych hipotek. Postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z dnia 16 lipca 1999r. w sprawie (...) (...)został wydany dalszy tytuł egzekucyjny. Na wniosek Delegatury Ministerstwa Skarbu Państwa w C.z dnia 20 lutego 2006r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie M. B.wszczął przeciwko Z. Z.egzekucje w sprawie KM (...). W dniu 10 kwietnia 2006r. Z. Z.wystąpił do Sądu Rejonowego w T. z pozwem o pozbawienia wykonalności wskazanego nakazu zapłaty oraz postanowienia Sądu Rejonowego w T.z dnia 16 lipca 1999r. wydanego w sprawie (...) (...). Postanowieniem z dnia 23 maja 2006. Komornik zawiesił prowadzone postępowanie egzekucyjne. W dniu 23 maja 2007r. Sąd Rejonowy w Toruniu wydał wyrok w sprawie (...) (...), którym pozbawił wykonalności w części dot. odsetek ustawowych od należności głównej od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia zapłaty zarówno pierwszy, jak i drugi tytuł wykonawczy. Po rozpoznaniu apelacji (...)w C., w dniu 19 września 2007r. Sąd Okręgowy w T. wydał wyrok, którym zmienił zaskarżony wyrok w pkt I w ten sposób, że pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w części dot. odsetek ustawowych od należności głównej od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia 20 lutego 2003r. zarówno pierwszy, jak i drugi tytuł wykonawczy. Wnioskiem z dnia 06 lutego 2006r. wierzyciel wystąpił do komornika o podjęcie zawieszzonego postępowania egzekucyjnego oraz zmienił wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 20 lutego 2006r. w części dot. odsetek ustawowych, zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w T.. Postanowieniem z dnia 14 lutego 2008r. komornik podjął postępowanie egzekucyjne. Wnioskami z dnia 20 marca 2008r. (...)w C.wystąpiła do Sądu Rejonowego w W. o zmianę wpisu w działach IV ksiąg wieczystych KW nr (...)w miejsce (...)w likwidacji w W.hipotek przymusowych na rzecz (...). W dniu 10 kwietnia 2008r, Sąd dokonał wpisu wskazanych hipotek na rzecz następcy prawnego wierzyciela. Postanowieniem z dnia 05 lipca 2011r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z nieruchomości oznaczonych numerami ksiąg wieczystych KW Nr (...) oraz (...). Wnioskiem z dnia 15 października 2014r. (...) (...)w W.przyłaczył się do egzekucji z nieruchomości dłużnika (k.82-87).

Powód reprezentowany przez ustanowionego z urzędu pełnomocnika będącego adwokatem, w piśmie procesowym z dnia 22 sierpnia 2016r. podniósł, iż roszczenie, o którym mowa w pozwie uległo przedawnieniu, ponieważ przed upływem terminów przedawnienia dla dochodzenia roszczenia głównego i terminów przedawnienia dla dochodzenia roszczenia o odsetki pozwany nie dokonał żadnej czynności procesowej przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju oraz przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia swoich roszczeń (k.109).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

w dniu 14 stycznia 1994r. Sąd Rejonowy w T. Wydział V Gospodarczy w sprawie (...) (...)wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał pozwanemu Z. Z.zapłacić na rzecz powoda (...) w likwidacji w W.kwotę 56.019,84 złotych (po denominacji) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.743,30 zł (po denominacji) tytułem zwrotu kosztów procesu. Po uprawomocnieniu się wskazanego nakazu zapłaty, postanowieniem Sądu z dnia 06 czerwca 1994r. została mu nadana klauzula wykonalności. Postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z dnia 16 lipca 1999r. w sprawie (...) (...)został wydany dalszy tytuł egzekucyjny. W dniu 23 maja 2007r. Sąd Rejonowy w T. wydał wyrok w sprawie (...) (...), którym pozbawił wykonalności w części dot. odsetek ustawowych od należności głównej od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia zapłaty zarówno pierwszy, jak i drugi tytuł wykonawczy. Orzeczenie to zostało zmienione wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 19 września 2007r. w ten sposób, że pozbawiono wykonalności tytuł wykonawczy w części dot. odsetek ustawowych od należności głównej od dnia 21 sierpnia 1991r. do dnia 20 lutego 2003r. zarówno pierwszy, jak i drugi tytuł wykonawczy. W oparciu o wskazany tytuł wykonawczy komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. prowadził postępowanie egzekucyjne w sprawie KM (...)z nieruchomości stanowiących własność dłużnika Z. Z., położonych w R., dla których Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgi wieczyste o nr: (...)i (...), a w dniu 07 stycznia 2015r. dokonał obwieszczenia o terminie opisu i oszacowania wskazanych nieruchomości.

okoliczności bezsporne ponadto

dowód: - zapytania komornika (k.12, k.13)

- obwieszczenie o terminie opisu i oszacowania nieruchomości (k.14)

Z. Z. ma 65 lat, utrzymuje się ze świadczenia emerytalno-rentowego w wysokości 1138,73 zł, jest osobą schorowaną.

dowód: - kserokopia zaświadczenia o stanie zdrowia (k.8)

- kserokopia pisma z ZUS (k.10)

Sąd zważył, co następuje:

powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy podzielić stanowisko pozwanego, iż (...)(...)w W.nie posiada zdolności sądowej, dlatego w komparcji wyroku Sąd dokonał prawidłowego oznaczenia pozwanego, jako Skarbu Państwa –(...)w W..

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powództwo z art. 840 § 1 kpc jest środkiem merytorycznej obrony dłużnika, który pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem.

Badanie sprawy prawomocnie zakończonej nie może jednak prowadzić do ponownego jej merytorycznego rozpoznania, ponieważ Sąd w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nie może weryfikować słuszności orzeczenia w chwili jego wydawania, gdyż godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej, z jakiej korzysta prawomocny wyrok. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi bowiem do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli wykluczającemu działaniu prawomocności. Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest bowiem niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów (vide: wyrok SN z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72, OSP 1973/11/222, Lex nr 795011).

W przedmiotowej sprawie tytułem wykonawczym jest nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w T. z dnia 14 stycznia 1994r. w sprawie (...) (...), zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 27 lipca 1999r., wraz z postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z dnia 16 lipca 1999r. o wydaniu dalszego tytułu wykonawczego oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 19 września 2007r. ((...) (...)i (...)(...)).

Do nakazu zapłaty po myśli art. 353² kpc stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach. Dodatkowo, zgodnie z brzmieniem art. 494 § 2 kpc, nakaz zapłaty, przeciwko któremu w całości lub w części nie wniesiono skutecznie zarzutów, ma skutki prawomocnego wyroku.

Powód, na którym zgodnie z art. 6 kc spoczywał ciężar dowodu, nie wykazał w żaden sposób, aby po powstaniu tytułu egzekucyjnego miały miejsce okoliczności skutkujące wygaśnięciem zobowiązania albo powodujące, że nie może ono być egzekwowane, nie wskazał również na spełnienie świadczenia. Zdaniem Sądu, żadna z przywoływanych przez powoda okoliczności nie wyczerpuje przesłanek z art. 840 § 1 pkt 2 kpc, nie stanowią one bowiem zdarzeń zaistniałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego, powodujących wygaśnięcie zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania.

Jeśli pozwany w toku postępowania rozpoznawczego nie podniósł zarzutu przedawnienia, to na okoliczność tą nie może się powoływać w uzasadnieniu powództwa opozycyjnego (vide: O. Marcewicz, Komentarz aktualizowany do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] A. Jakubecki (red.), Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, LEX nr 458431). Wprawdzie powyższa uwaga dotyczy orzeczeń wydawanych na rozprawie, niemniej jednak zasadę tę należy odnieść także do nakazów zapłaty w postępowaniu nakazowym, z tym zastrzeżeniem że zarzut przedawnienia roszczenia powinien zostać zgłoszony najpóźniej w zarzutach od nakazu zapłaty.

Reasumując, podany przez powoda zarzut przedawnienia roszczenia mógł być podnoszony wyłącznie przed Sądem Rejonowym w Toruniu w drodze zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, ponieważ powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie jest przewidziane dla ponownej merytorycznej oceny okoliczności stwierdzonej tytułem wykonawczym, a tego w istocie domagał się powód w niniejszym postępowaniu.

W ramach powództwa opozycyjnego dłużnik mógł natomiast podnosić zarzut przedawnienia, które nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego, to jest zarzut przedawnienia roszczenia stwierdzonego tym tytułem. Zgodnie z art. 125 § 1 kc, roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Na gruncie niniejszej sprawy powód tego rodzaju zarzutu jednak nie sformułował, a nawet gdyby go wywieść z ogólnie podniesionego zarzutu przedawnienia, to nie został on w żaden sposób wykazany, a nie było rolą Sądu zarządzanie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzenia strony i wykrycia środków dowodowych pozwalających na jego

udowodnienie, ani też przeprowadzanie z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zwłaszcza w sytuacji, gdy strona była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika.

Także zarzut Z. Z. dotyczący braku jego poinformowania przez Sąd o postępowaniu w sprawie nadania klauzuli wykonalności okazał się bezzasadny. Postępowanie to odbywa się zasadniczo bez udziału dłużnika (a często i bez jego wiedzy w tym przedmiocie, o okoliczności nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności dowiaduje się on z reguły z zawiadomienia komornika o wszczęciu egzekucji), dlatego nieuzasadnionym byłoby doręczanie mu odpisu wniosku wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności. Taka praktyka godziłaby bowiem w podstawowe założenie obowiązującej w postępowaniu klauzulowym reguły znajdującej wyraz w art. 795 § 2 kpc, a mającej na celu zapobieżenie ewentualnym rozporządzeniom majątkiem dłużnika, uniemożliwiającym wierzycielowi zaspokojenie jego pretensji.

W świetle powyższego, powództwo powoda należało oddalić, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

O kosztach adwokackich pełnomocnika wyznaczonego z urzędu dla powoda, Sąd orzekł w pkt 2 sentencji po myśli § 19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.) w zw. z § 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801). Według § 2 ust 2 pierwszego ze wskazanych rozporządzeń, podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1 (tj. opłaty za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego), stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-5. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna, ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 6 pkt 5 cyt. rozporządzenia, stawka minimalna wynagrodzenia pełnomocnika w niniejszej sprawie wynosi 2.400 zł. Dlatego też Sąd przyznał pełnomocnikowi powoda koszty zastępstwa procesowego, na jego wniosek, w wysokości 2.400 zł, powiększone o należny podatek VAT (552zł) - stosownie do § 2 ust 3 w/w rozporządzenia - łącznie 2.952 zł.

Sędzia

Hanna Woźniak